

KUUROMYKKÄIN LEHTI

SUOMEN KUUROMYKKÄINLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

N:o 9
Syyskuu

TOIMITTAJAT:
JOHN SUNDBERG HUUGO NYBERG
Vastaava. Toim. sihteeri.
Johanneksentie 4.
puh. 8154.

28:s vuosik. 1923.

— Tilauksia vastaanotetaan kaikissa postitoimistoissa. — Hinta 10 mk. koko vuodelta. —

Mikä on Suomen Kuuromykkäin Liitto?

Joskus on joku kuuromykkä kysynyt minulta: *mikä on Suomen Kuuromykkäin Liitto? Mitä hyötyä siitä on, että rupeamme Kuuromykkäin Liiton jäseniksi ja maksamme jäsenmaksua liitolle?*

Koetan nyt lyhyesti vastata noihin kysymyksiin.

Useimmat kuuromykkät tietävät mikä on *»Kuuromykkäin Auttajayhdistys»* ja mitä se tekee. Sen jäseniä ovat k.m. koulujen opettajat ja monet muut kansalaiset. He maksavat jäsenmaksunsa Auttajayhdistykselle ja kokoavat sillä tavalla sille rahaa. Suomen valtio antaa myös joka vuosi pienen apurahan Auttajayhdistykselle. Tästä yhdistyksestä annetaan sitten varattomille kuuromykille joko lainoja tahi apurahoja kun he tahtovat ostaa omia asuntoja tahi työtarpeita itselleen. Auttajayhdistys toimittaa myös apua sairaille k.m.:lle ja kustantaa heitä sairashuoneisiin. Auttajayhdistys antaa vaatetusapua erälle köyhille k.m. koulun oppilaille. Auttajayhdistys kustantaa jatkokursseja vanhemmille, koulunkäyneille k.m.:lle. Auttajayhdistys on perustanut Ävikiin kodin vanhoille, turvattomille ja työhönkykenemättömille kuuromykille naisille. Vastedes se aikoo perustaa samallaisen kodin k.m. miehille, n.s. *»ukkokodin»*. Auttajayhdistys on siis kuulevain perustama ja ylläpitämä yhdistys Suomen kuuromykkäin auttamiseksi.

Suomen Kuuromykkäin Liitto on vähän toisenlainen yhdistys. Liittoon kuuluu pääasiallisesti *kuuromykkä-jäseniä*, mutta on liitolla myöskin joukko *kuulevia* jäseniä, k.m. opettajia, ystäviä ja sukulaisia. Liitto tahtoo yhdistää kaikki Suomen kuuromykkät samaan yhteiseen yhdistykseen. Suomen K.m. Liitto tahtoi toimia jäsentensä henkiseksi kohottamiseksi, eli toisin sanoen: Liitto koettaa antaa maamme kuuromykille lisää tietoja ja sivistystä. Se tahtoo johtaa jäseniään hyvään ja oikeaan elämään, niin että heistä tulisi kunnollisia kansalaisia ja yhteiskunnan jäseniä.

Koulua käydessään jo Suomen kuuromykkät saavat paljon opetusta ja kasvatusta. He oppivat siellä puhumaan eli käyttämään äidinkieltänsä. He oppivat luku- ja kirjoitustaidon ja paljon muuta hyvää, mikä nostaa heidät henkisesti pimeydestä henkiseen valoon. Mutta koulusta päästyään joutuvat monet k.m.:t yksinäisyyteen, eristettyyn asemaan, kauas kouluista, opettajista ja toisista kuuromykistä. Silloin monet k.m.:t helposti unohtavat koulutietonsa, muuttuvat taas ymmärtämättömiksi. Jopa painuu moni huonoihin tapoihin ja huonoihin seuroihin. Näitä yksinäisiä ja unohtamisen vaarassa olevia kuuromykkiä tahtoo Kuuromykkäin Liitto auttaa. Se tahtoi levittää heille tietoja, herättää heissä pyrkimystä parempaan elämään ja varjella heitä painumasta henkiseen pimeyteen takaisin. Tämä on Liiton kaunis ja suuri tehtävä.

Mitä on Liitto sitten tehnyt, millä tavalla se on työskennellyt kuuromykkäin henkisten harrastusten edistämiseksi?

1. Sillä tavalla, että se painattaa ja levittää *Kuuromykkäin Lehteä* sekä suomen- että ruotsinkielellä. Jokainen ajattelevainen k.m. ymmärtää kuinka tärkeätä on, että kuuromykillä on oma lehtensä. Epävarsinaiset ja lahjakkaammat kuuromykkät voivat kyllä lukea melkein kaikkia tavallisia sanomalehtiä ja kirjoja. Mutta suuri osa kuuromykkiä ei voi ymmärtää hyvin kaikkia mitä sanomalehdet, kirjat ja aikakauslehdet kuuleville kertovat. Tällaiset kuuromykkät tarvitsevat oman lehden ja omia kirjoja, joihin helpolla tavalla on painettu asioita ja tietoja, joista kuuromykille on hyötyä ja huvitusta. Onpa lahjakkailekin kuuromykille hauskaa lukea heidän omaa lehteään, joka kertoo Suomen kuuromykkäin elämästä ja harrastuksista, heidän urheilupyynnöistään, kouluistaan y.m. — Tärkein Kuuromykkäin Liiton tehtävistä nykyään on mielestäni Kuuromykkäin Lehden painattaminen.

2. Kuuromykkäin Liitto on jo 15:na vuotena

julkaissut jouluksi »Kuuromyökkäin Joulu» nimisen joululehden suomen- ja ruotsinkielellä. Siitäkin lehdestä ovat maamme kuuromykät saaneet lukea paljon hyödyllistä ja huvittavaa. Kuuromykät ovat kilpaa myyneet joululehtiään suuret määrät kuulevillekin. Sillä tavalla ovat monet kuulevat ihmiset saaneet enemmän tietoa Suomen kuuromyökkäin elämästä ja harrastuksista.

3. Kuuromyökkäin Liitto on painattanut eräitä pikku kirjasia kuuromyökkäin luettavaksi ja myy niitä halvalla hinnalla heille. Sellaisia kirjasia on esim. raittiuskirjanen »*Sinapinsiemen*», eräitten merkkihenkilöitten, kuten *J. Huss'in*, *M. Luther'in*, *J. V. Snellmanin* ja *Z. Topelius'en* elämäkerrat. Viellä on kirjasia »*Pienten lasten hoito*», »*Keuhkotauti ja sen hoito*», »*Viittomakielen oppikirja*», kolme vihkoa, sekä äsken ilmestynyt kuuromyökkäsokean *Frans Leijon'in* elämäkerta y.m. — Kalliinajan tähden ei Liitto ole voinut painattaa enemmän näitä kirjoja, sillä kirjojen painatus maksaa paljon. Mutta toivottavasti ajat paranevat taas ja sitten voidaan ruveta julkaisemaan uusia kirjoja kohottamaan kuuromyökkäin sivistyselämää ja herättämään heissä henkisiä harrastuksia.

4. Kuuromyökkäin Liitto on perustanut maamme useita *haaraosastoja* eli *kuuromyökkäin yhdistyksiä*. Niitä on nykyään: Turussa, Tampereella, Jyväskylässä, Vaasassa, Tyrväällä, Porvoossa, Viipurissa, Kuopiossa, Lappeenrannassa, Kotkassa, Riihimäellä ja Helsingissä.

Näitä yhdistyksiä on Kuuromyökkäin Liitto koettanut auttaa ja tukea m.m. perustamalla kirjastoja niihin. Sitä varten oli Liitolla ennen vakituinen asiamies, hra *J. Sundberg*. Hän matkusteli haaraosastoihin, tarkasti niitä, piti esitelmiä, puheita ja keskusteluja, antoi neuvoja, jatkoi kirjallisuutta j.n.e. Oli tilapäisiäkin matkasiamiehiä lyhyemmän ajan: neiti *Hulda Hakala* ja opett. *Elis Wilkki*. Vielä hra *Eino Karilas* ja jotkut toisetkin kuuromykät ovat Liiton puolesta ja sen kustannuksella joskus matkustelleet haaraosastoissa ja maaseuduilla kuuromyökkäille puhumassa. Mutta nykyisin on matkustaminen, asunnot, ruoka y.m. niin kallista, ettei Liitto ole voinut enää palkata eikä lähettää matka-asiamiehiä. Rahalahjat kirjastojen kartuttamiseksi on täytyntä lopettaa. Liitto on pyytänyt, että k.m. *matkapapit* nyt virkamatkoillaan myöskin toimittaisivat Liiton asioita: tarkastaisivat yhdistysten toimintaa, pitäisivät esitelmiä k.m:lle, levittäisivät Liiton kirjasia, kokoisivat jäsenmaksuja Liiton jäseniltä ja tilaajia Kuuromyökkäin Lehdelle ja joululehdille j.n.e. Matkapapit ovatkin Liittoa tässä auttaneet. Onpa Liiton asiamiehet ja sihteerinäkin toimimassa matkapappi H. Nyberg sen jälkeen kun hra *J. Sundberg* siitä erosi 3 vuotta sitten. — Perustamalla ja hoitelemalla k.m. yhdistyksiä

paikkoihin, missä useampia kuuromyökkäitä asuu, on Liitto koettanut pitää kuuromyökkäitä henkisesti hereillä.

5. Kuuromyökkäin Liitto on myös toimeenpannut kokouksia kuuromyökkäille. Ennen sotaa pidettiin Helsingissä joka vuosi Liiton vuosikokousten yhteydessä n.s. *edustajakokouksia*. K.m. yhdistykset lähettivät niihin toimihenkilöitään oppimaan ja keskustelemaan yhdistystensä elämästä. Kalliinajan takia ei näitäkään kokouksia ole voitu enää pitää.

Liiton toimesta on myös pidetty joka kolmas vuosi yleisiä, koko maata käsittäviä kuuromyökkäin kokouksia, joihin meneville Liitto on pyytänyt ja saanut joko kokonaan tahi puoleksi vapaat matkat rautateillä. V. 1905 pidettiin esim. tällainen kokous *Helsingissä*. Siinä Suomen Kuuromyökkäin Liitto perustettiin. V. 1908 oli Liiton toimesta kokous *Tampereella*, v. 1911 *Turussa*, v. 1914 *Vaasassa*, v. 1920 *Jyväskylässä* ja v. 1923 *Mikkelissä*. Jokainen näissä kokouksissa käynyt k.m. tietää, miten tärkeitä, hyödyllisiä ja hauskoja ne ovat eristetyille, yksinäisille kuuromyökkäille. Niissä saa tavata kohtalovereita, opettajia ja ystäviä, jotka kuuromyökkäitä ymmärtävät. Niissä saa oppia hyvistä esitelmistä, puheista ja keskusteluista. Niistä saa hauskoja muistoja, joitten varassa taas jaksaa elää pitkät ajat. Sen lisäksi järjesti Liitto Turun kokouksen yhteyteen v. 1911 kuuromyökkäin töitten näyttelyn. Vielä toimeenpani Liitto kerran lyhyemmän keittokurssin kuuromyökkäityttöille *Pieksämäellä* sekä jatkokurssit Turun ja Porvoon vanhojen viittomakoulujen oppilaille Turussa v. 1911.

Ylläolevasta näemme, mitä Suomen Kuuromyökkäin Liitto on koettanut tehdä ja mitä se tekee jäsentensä henkiseksi hyväksi.

Kuuromyökkäin Liitto perustettiin yleisessä k.m:n kokouksessa Helsingissä v. 1905. Aluksi oli Liiton työ pientä. Siinä oli ensin ainoastaan vähän jäseniä. Mutta vuosien kuluessa rupesivat kuuromykät ympäri Suomen enemmän ymmärtämään yhteenliittymisen tarvetta ja ovat ruvenneet Liiton jäseniksi. Liiton ensimmäinen puheenjohtaja, toimittaja *Julius Hirn* († 6. XI. 1914), sen ensimmäinen sihteeri, rouva *Julia Stadius* (erosi v. 1920) ja sen ensimmäinen asiamies hra *J. Sundberg* (erosi v. 1920) tekivät tämän Liiton tunnetuksi Suomen kuuromyökkäille ja niin on Liitto vuosien kuluessa saanut yhä enemmän jäseniä. Siinä on nyt 558 vakinaista ja 106 vuosijäsentä.

Alussa olivat Liiton rahavarat pienet. Jäsenmaksuista ei kertynyt paljon rahaa, eikä kukaan antanut sille rahalahjojakaan. Mutta v. 1907 alusta alkain on valtio antanut Liitolle apurahaa, joka tänä vuonna on 10 tuh. markan suuruinen. Kuitenkin ovat Liiton rahavarat niin pienet, ettei se voisi esim. painattaa »Kuuromyökkäin Lehtiä».

mykkäin Lehteä», jos ei joululehteämme olisi. »Kuuromykkäin Joulu» on Liiton hyvä rahalähde; se tuo rahatuloja Liitolle. Ja niillä rahoilla painatetaan osaksi »Kuuromykkäin Lehteä» ja osaksi maksetaan Liiton muita menoja.

Liiton asioita johtaa »keskushallitus» Helsingissä. Siihen kuuluu 9 henkeä. Liiton jäsenet kokoontuvat joka vuosi maaliskuussa vuosikokoukseen, jossa »keskushallituksen» jäsenet valitaan. Ensimmäisen puheenjohtajan J. Hirnin kuoltua valittiin Liiton puheenjohtajaksi tarkastaja, kouluneuvos V. Forsius, joka taidolla ja ymmärtämyksellä on sen työtä johtanut monet vuodet ja on ollut keskushallituksessa koko ajan Liiton syntymästä asti. Liiton sihteerinä ja asiamiehenä toimii nykyisin past. H. Nyberg. Jäseneksi Liittoon voi ruveta jokainen hyvämaineinen Suomen kuuromykkä, maksamalla joko kerta kaikkiaan vakinaisjäsenmaksun 40 mk., tahi vuosittain 3 mk. vuosijäsenmaksun.

H. N.

Maa- ja kotitalousyhdistyksen perustamisesta kuuromykkille.

Esitelmä Mikkelin k. m. kokouksessa.

Suurin osa Suomen kuuromykkiä elää heikossa taloudellisessa asemassa. Heidän jokapäiväinen toimeentulonsa on huono. Kuuromykkille koetaan nykyään hankkia entistä enemmän tietoa ja sivistystä. Se on hyvä. Mutta minun mielestäni on jäänyt vähäiseksi sellaisen tiedon hankkiminen, joka auttaisi kuuromykkiä saamaan parempaa toimeentuloa. Kuuromykkille pitäisi ryhtyä hankkimaan enemmän taloudellista tietoa. Köyhyydessä elävä ihminen ei voi olla onnellinen, vaikka hänellä olisi paljon henkistä tietoa ja sivistystä. Elämässä tarvitaan niitä molempia, että voisimme olla onnellisia.

Nykyaikana vaaditaan kaikilta ihmisiltä entistä suurempaa tietoa ja taitoa elämässä. Esimerkiksi isännät vaativat, että heidän palvelusväkensä on taitavaa kaikissa töissä. Taitaville palvelijoilleen he mielellään maksavat korkeampaa palkkaa. Huonoa ja taitamatonta palvelijaa ei kukaan ota mielellään työhön ja palvelukseen.

Me, kuuromykkät olemme taitamattomia monessa suhteessa. Meillä ei ole kouluja ja opettajia, jotka meitä opettaisivat maataloustöissä taitaviksi. Kuitenkin suuri osa kuuromykkiä tekee työtä maa- ja kotitaloudessa. Ja heitä kehoitetaan menemään maalle työhön ja palvelukseen.

Vain harvat kuuromykkät voivat mennä kuulevien kouluihin oppimaan maa- ja kotitaloutta. Heidänkin oppinsa jää vähäiseksi kun ei niissä ole opettajia kuuromykkiä varten. On kyllä ta-

louskoulu kuuromykkille tytöille Nikkarilassa, ja pojillekin koetetaan saada opetusta maataloudessa, mutta se on liian vähän! Kuulevilla on lukemattomia maatalous- ynnä muita kouluja. Heille pidetään paljon esitelmiä ja kursseja. Siten he kehittävät itseänsä koko elämänsä ajan. Heillä on yhdistykset ja seurat maa- ja kotitalouden kehittämistä varten. Nämä seuravat saavat rahaa valtioilta.

Kuuromykkien pitäisi myös perustaa maa- ja kotitalousyhdistys. Kun sillä olisi säännöt, niin epäilemättä sekin voisi saada valtiolta avustusta. Siten voitaisiin palkata opettajia kuuromykkille kuulevien kouluihin. Voitaisiin pitää maa- ja kotitaloudellisia esitelmiä ja kursseja ympäri Suomea. Maa- ja kotitalousyhdistyksen avulla kuuromykkät kehittyisivät kuten kuulevatkin.

Olen jo ennen Kuurom. lehden helmikuun numerossa kirjoittanut enemmän »Maa- ja kotitalousyhdistyksen hyödyistä kuuromykkille». Sen lisäksi tahdon vielä lausua, että yhdistyksestä olisi hyötyä maalaisille ja kaupunkilaisille kuuromykkille yhteisesti. Esimerkiksi kaikki me tahdoisimme joskus saada itsellemme oman kodin, kaupungissa tai maalla. Jos ei kaikilla ole tilaisuutta sitä vielä perustaa, niin voi sattua sellainenkin tilaisuus. Oman kodin hoitamisessa ynnä muussa pitää hankkia oppia pitkin elämää. Muutoin emme sitä osaa hoitaa, jos sen kerran saamme. Kaikkien kuuromykkien ja kuulevien pitää kehittyä henkisesti ja taloudellisesti, että voisimme olla onnellisia.

Minä ajattelen, että pitäisi olla yksi Maa- ja kotitalousyhdistys koko Suomea varten. Johtokunnan jäsenten pitäisi kaikkien asua lähellä toisiaan, että johtokunta voisi helposti kokoontua. Siksi olisi hyvä jos johtokunnan jäsenet saataisiin jonkun k. m. koulun opettajista. Johtokunta voisi eripuolilla maata olevien piiritoimikuntien avulla järjestää Maa- ja kotitalousyhdistyksen asioita ympäri Suomea. Ehdotan siis:

1) että Suomen kuuromykkät perustaisivat Maa- ja kotitalousyhdistyksen tietojensa lisäämiseksi ja taloudellisen asemansa parantamiseksi.

2) että jos yhdistyksen perustaminen katsottaisiin mahdolliseksi, niin sille valittaisiin tässä kokouksessa johtokunta, jonka huoleksi jäisi sääntöjen laatiminen ynnä muu asian eteenpäin vieminen.

Mikko Suuronen.

Tervehdys Virosta.

Rakkaat kuuromykkät Suomessa!

Ystävällinen vastaanottonne Mikkelin kokouksessa kesäkuussa teki meihin mitä parhaimman vaikutuksen. Lyhytaikainen oli tosin yhdessäolomme siellä, mutta tuona aikana olimme

kuitenkin lähemmin tuntemaan teitä. Jokaisella sanallanne, jokaisella teollanne osoititte meille ystävyyttänne ja rakkauttanne. Siitä syystä me teitä kiitämme tuhatkerroin. Toivomme, että keskinäiset ystävyys ja rakkauksen siteemme yhä lujemmiksi tulisivat. Yhä eteenpäin on meidän pyrittävä harrastuksissamme ja kunniallisesti tehtävä työtämme. Siihen toivotamme teille onnea.

Erityisesti kiitämme vielä kerran herra pastori Nybergiä ja herra J. Sundbergia vaivoistaan tähtemme samoin kuin kaikkia muita, jotka erittäin ystävällisesti meitä kohtelivat. Emme ole sitä ansainneet. Jumala teitä siunatkoon!

Sydämellisesti tervehtien virolaisten k.m:n puolesta

R. Tomson.

Uusi kuuromykkäin matkapappi.

Yrjö Alikoski.

Oulun hiippakunnan k.m. matkapapiksi on määrätty pastori *Yrjö Alikoski* entisen viranhoitajan, past. Tuomo Itkosen siirrettyä linarin kirkkoheräksi. Pastori Alikoski on syntynyt Oulussa v. $\frac{20}{10}$ 1898, tuli ylioppilaaksi Oulun lyseosta v. 1918 ja vihittiin papiksi $\frac{12}{6}$ 1921. Pappina on hän toiminut Haukiputaalla viime tammikuuhun saakka, jolloin alkoi tutustua kuuromykkäalaan. Past. Alikoski on perehtynyt kuuromykkäin opetukseen Oulun ja Jyväskylän k.m. kouluissa sekä pastori Itkosen johdolla. Kesäkuun 6:stä päivästä alkaen on uusi pastori jo matkustellut laajassa „seurakunnassaan“ ja tuntuu hän olevan inostunut tähän erikoiseen tehtäväänsä. Hän kirjoittaa siitä m.m.: „tuntuu säälliltä, kun vain kerran vuodessa, toisia ei kertaakaan, saa tavata kuuromyksiä. Kiitollista on „seurakunta“ näin kehnollekin ja alkavalle paimenelle. Se innostaa

ja kehottaa enempään työhön ja perehtymiseen. Herra auttakoon minua siihen armossaan“!

Lausuman past. Alikoksen tervetulleeksi uuteen toimeensa ja jäämme odottamaan hänen työstään paljon siunausta ja hyötyä Oulun laajan hiippakunnan kuuromyksille.

Junajuttuja.

Juna juoksi, pengeri jyräsi ja vaunut hiljaa heilahtelivat. Oltiin matkalla Mikkelin kokoukseen. Minä olin vastikään astunut junaan ja istuin nyt ovenviereisellä penkillä, josta oli hyvät silmäillä tuttuja kasvoja ja kasvojen takapuolia. Ukko S.....ri, rinnallaan äsken onkimansa kainaloinen kana, istui vastapäätä minua ja oli tavattoman iloisella tuulella. Muut mykät, hekin iloisia, oli tiputeltu sinne tänne, mutta varsin taajaan. Ja vaunussa kaikui mykkäin kieli voimallisesti, jota säesti tutut ja mykille ominaiset tavat m.m. kasvojenilmeet, jotka viehättävyydellään vievät voiton kuulevien maailman kermakerroksen hienoimmistakin käytöksistä.

Vakuutan, että maalla asuvan mykän ei ole hyvä joutua äkkiarvaamatta suuren mykkäjoukon keskelle, varsinkin junassa. Sillä silloin saattaa hän helposti unohtaa itsensä ja joutua kuin sika keskelle lammaislaumaa. Olin alunpitäen näet jotakin toista ihmistä kuin nuo toiset mykät, josta syystä vieressäni istuva, paljon kiristänyt urheilija, iski kyynärpäällään kylkeeni, huomauttaen, että näyttäisin niinkuin hekin. »Olisitpa maanjannu, niin kyllä naamasi tulisi kirkkaammaksi», sanoin hänelle painavasti. Ja sitte tuli lyhyt vaihtelu, kun hän nolostui.

Vastapäätäni istuvat sopertelivat ruotsia. Kun en sitä ymmärtänyt, täytyi minun töllistellä heitä. Ja töllistellessäni tein merkille pantavan havainnon: olin joutunut mykkien lumoihin. Lumoissa oleminen on jotakin suurta ja salaperäistäkin. Siinä joutuu tekemään jos jonkinlaisia havaintoja, mahdollisia ja mahdottomia. Mutta minä tulin havaitsemaan, että kuuromykät ovat ihmeteltävää väkeä. Huolimatta kahdesta painavasta seikasta: suunnilleen joka 1000:s Suomen kansalainen on mykkä ja mykät ovat lähtöisin suurimmalta osalta alimmista kansankerroksista, ovat he siksi paljo älykkäämpää, sekä henkisesti että ruumiillisesti kehittyneempää ja iloisempaa kuin »saman säädyn» kuulevat ihmiset. Yksi parhaimpia hyveitä, — veljeys, — vallitsee mykkämaailmassa varsin ihailtavassa määrässä, joten he ovat tasapuolisesti edistyneet ja heidän välillään syntyvät riidat ovat harvinaisia, kun ne sovitaan tavallisesti jo heti alkuunsa. Ja »säätörajat» ovat saaneet potkun paremmille maille. — No, niin!

Juna juoksi, maisemat vilkkui ja mykkäin

kieli raikui heiluvassa vaunussa. »Anteeksi», sanoin kainosti ruotsia puhuville, kun en päässyt osalliseksi »svenskaan». »Osta Tulk!», sanoi väliin ehtinyt Vilkki pontevalla viittauksella. »Mikä Tulk?» »Ruotsin Tulk!» »Mikä Tulk on?» »Tulkki!» »Jaa, kiitos, herra Vilki!» Olisin ruvennut saarnaamaan koko vaunulle Suomen kielien ikivanhasta iästä ja sen synnyttämästä Kalevalasta ja tuominnut vieraat kielet alimpaan kattilaan, ellen olisi edes vähän ymmärtänyt herttaisten S. . . . rien runollista ruotsia. Joten se onneksi jäi tekemättä. Ja ilahuttaakseni heitä lausuin heille *ruotsiksi* niin hyvin kuin taisin: klokkon seitsemän morkonilla saavumme till Mikkeliin! Ja herttaiset nyökkäykset tuli vastaukseksi minun suureksi ylpeydekseni.

Loimaan Lollo.

Jatkokurssit Kuopion Kuuromykkäin koululla 1. VI.—10. VI. 23.

Eräänä huhtikuun viimeisenä päivänä minun saadessani Kuuromykkäinlehden käteeni sattui silmiini eräs ilmoitus: »Jatkokurssit Kuopion K:m. koululla». Ja sen luettuani minun mieleni tuli täyteen iloa, niin että ei työolot enään oikein miellyttäneet. Mutta minä epäilin tokko sinne maatoista joutaisinkaan menemään, kun kesä tuli näin myöhään ja oli oikein kiireelliset pelto työt. Ennenkuin päätin lähettää kursseille haluamisolmoitukseni, kysyin työnjohtajalta, pääsenkö sinne menemään. Ja työnjohtaja, joka on minulle erittäin ystävällinen, antoi minulle luvan mennä. Kun toukokuun viimeinen päivä tuli, lähdin minä matkalle iloisella ja reippaalla mielellä. Läksin keskiviikkoiltana 31. V. kotoa Syvärinlahteen. Siellä minun piti odottaa laivaa. Se tuli klo 2 yöllä. Oli oikein hauskaa matkustaa laivassa kirkkaalla järvellä aamun sarastaessa. Niin saavuini Juantehtaalalle. Täällä minä pistäydyin hetkiseksi erään kuuromyksen luokse, mutta en ennättänyt enempää hänen kanssaan keskustella, kun juna tuli, jolla minä menin Karjalankoskelle. Täällä astuin upeaan »Karjalankoski» nimiseen laivaan. Oli hyvin mukavaa istua II:sen luokan salongissa yläkerroksessa. Sai paremmin katsella maisemia. Ja laiva saapui Kuopioon. Satamassa minä astuin pois laivasta ja aijoin lähteä heti entiseen kouluuni levähtämään, mutta satamassa oli sikoni minua vastassa ja minä meninkin hänen luokseen.

Päässäni risteili kaikellaiset ajatukset: Olisiko siellä koululla paljon entisiä oppilaita, ja minkälaista opetus tulee olemaan?

Tuli perjantaiamu 1 p. kesäk. Minä läksin täältä, Peipposenrinteeltä, jossa olin yötä klo 5:den aikaan koululle. Heti ensi näkemästä huomasi, että kursseille tulleita olikin paljon.

Mentiin koulun suureen saliin. Täällä meitä ensin tiedusteltiin. Sitten meidät jaettiin 3 luokkaan. Opetustunnit alkoivat. Hyvin miellyttävää oli opettajain opetuksia »kuulla» ja nähdä. Huvittavaa oli saada lisää oppia maantietoa, sairaushoitoa y.m., mutta uskonnosta minä enimmäin pidin. Varjokuvien esittäminen oli hyvin hupaista. Niissä esitettiin kuvia juopoista ja raittiista perheistä. Iloa tuottivat myöskin huvimatka, iltamat y.m. semmoiset hovit. Mutta vietettiinpä siellä yksi surumuistojuhla. Kesäk. 6 p. mentiin hautausmaalle, jossa meidän entinen johtajamme Kust. Killisen ruumis lepää. Mieltä vihloi seistessämme hänen hautakumpunsa ääressä, jolle me laskimme kauniin seppeleen. Iloista oli olla opettajien kanssa. Suurella halulla heidän puheitaan kuuntelin. Tästä kaikesta tahdon antaa heille vilpittömän kiitoksen ja suurella kiitollisuudella tulen heitä aina muistelemaan.

Janne Vilhelm Tuovinen.

Frans Leijon.

(Jatkoa.)

Ylläkerrotulla hetkellä tuli koulun johtajatar, Anna Heikel paikalle. Hän puhkesi itkuun nähdessään poikaraukan ryömivän nelinkontin sekä hänen eleensä ja liikkeensä, jotka muistuttivat enemmän eläintä kuin ihmislasta. Frans itse tunsii olevansa vieraassa paikassa mutta ei käsittänyt miksi tuntemattomat ihmiset koskettelivat häntä. Hän huijoi käsillään ja jaloillaan, puri ja raapi kun jokikin vaan lähenei häntä sekä parkui voimiensa takaa. Hänet vietiin koulun asuntoon, josta nyt tuli hänen uusi kotinsa. Vähitellen oppi Frans käsittämään, että hän oli joutunut ystävällisten ihmisten keskuuteen, jotka eivät tehneet pahaa hänelle.

Nyt alkoi vaikea aika Frans-paralle, mutta vielä vaikeampi hänen hoitajilleen ja opettajilleen. Kaikkein ensiksi täytyi hänen oppia kävelemään suorana jaloillaan eikä, kuten ennen, ryömimällä nelinkontin, käsillä ja jaloilla. Siinä oli raskas työ ja koko ensimmäinen lukukausi koulussa kului loppuun ennenkuin Frans jonkun verran oppi kävelemään jaloillaan. Neljä paria paksuja, kotonakudottuja lapasia kului rikki kävelyharjoitusten kuluessa ja usein täytyi opettajain rangaista uppiniskaista oppilasta kun hän yhtenäin pauskautui maahan tahtoen nelinjaloin ryömiään.

Myöhemmin sai Frans oppia laittamaan niinimattoja sekä muita pikkutöitä. Itse hän kuitenkin

Frans Leijon tekemänsä polkupyörän ajajana.

kin kertoo halveksineensa työtä sekä karanneensa monet kerrat kesken työ pois. Kerrankin kun hänet oli saatu kiinni karkumatkalta oli hän niin vihainen, että puri neiti Heikelä kun hänet uudestaan pantiin työhön. Fransin ensimmäiset kouluvuodet tuottivat monta murhetta ja vaivaa. Hänen hajuainstinsa oli erittäin herkkä. Kun hän vähitellen oppi tuntemaan hoitajansa, tiesi hän milloin kukin heistä oli huoneessa kun hän vain vähän aikaa haisteli ilmaa ympärillään.

Ensimmäisen kouluvuoden loputtua piti Fransin toisten oppilaiden kanssa matkustaa kotiin. Hoitajatar Maija B. saattoi oppilaita ja hän vei Fransin Turkuun, jossa hevonen odotti heitä asemalla. Fransin vanhemmat asuivat silloin Mynämäellä. Lyhyen hevosmatkan jälkeen pääsi Frans hoitajattarineen kotiinsa. Mutta kun Fransille selvisi, että hänen nyt piti erota Maijasta ja jäädä kotiinsa niin kauhistui hän. »Maija on minun, Maija on minun» viittaili hän käsillään lakkaamatta ilmaisten hätäänsä kiihkeillä liikkeillä. Hän ei tahtonut millään ehdolla jäädä kotiinsa. »Vie minut pois, Maija on minun» viittasi hän yhtenä ja ilmaisi sydäntäsärkevin ilmein ainoan toivonsa olevan päästä Pietarsaaren takaisin. Fransin isäpuoli oli silloin palveluksessa Mynämäen rovastilla. Rovasti mietittyään asiaa kirjoitti neiti Heikelille. Hän kertoi Fransin mie-

lialasta ja kysyi eikö mitenkään voisi järjestää niin, että Frans saisi palata Pietarsaaren.

Neiti Heikelin vastausta odotellessaan asui Maija B. tuttaviansa luona Turussa. Sinne sai hän neiti Heikelin vastauksen, että Frans saisi palata koululle, jos Maija jaksaisi hoitaa häntä koko kesän.

Maija matkusti heti Mynämäelle ja saapui sinne niin varhain aamulla, että Frans vielä nukui. Mutta tuskin oli Maija kunnolla päässyt tupaan kun Frans jo ponnahti ylös vuoteeltaan ja viittasi riemusta säteillen »Maija on täällä, Maija on minun!» Hänen hajuainstinsa oli siihen määrin kehittynyt, että hän heti tiesi milloin Maija oli tullut huoneeseen. Ja niin läksivät he Pietarsaaren taas, Maija ja Frans. —

Uskollisesti ovat he sitten seuranneet toisiaan. Koulunkäyntinsä lopetettuaan asui Frans ensin pari vuotta neiti Heikelin luona, mutta Maijan mentyä naimisiin erään maanviljelijän kanssa Pietarsaaren maaseurakunnassa otti hän Fransin täysihoidon luoksensa. Varmasti on Fransin uskollisen hoitajattaren kärsivällisyys usein pantu kovalle koetukselle heidän noin 30-vuotisen yhdessäolonsa aikana. Maija on nyt 70-vuotias, vanha ja kivulloinen, mutta tähän saakka on Frans saanut pitää äidillisen ystävänsä. —

Frans ja Maija palasivat terveinä takaisin kouluun käytyään Mynämäellä. Kun Frans illalla kiipesi siistiin vuoteeseensa oli liikuttavaa nähdä miten onnellisena hän kädellään siveli omaa peittoaan ja puhtaita lakanoitaan. Kaikin tavoin ilmaisi hän iloaan kun oli taas päässyt takaisin koululle. Kesäloman kuluessa oli sekä neiti Heikelillä että Maijalla enemmän aikaa seurusteluun Fransin kanssa. Neiti Heikel kuletti häntä mukanaan kaikkialle, jotta hän oppisi tuntemaan ympäristönsä.

Syksyllä alkoi työ koulussa uudelleen ja silloin sai Fransin ryhtyä koulutyöhön yhdessä toisten kanssa. Neiti Heikel kirjoittaa koulun vuosikertomuksessa tästä seuraavaa: Fransin opettaminen on tuottanut paljon vaivaa ja huolta sekä monta tuskan hetkeä niille, jotka hänestä ovat huolta pitäneet. Mutta paljon enemmän iloa on kuitenkin tuottanut se, kun saa huomata miten henkinen elämä herää ja kehittyy tässä syvästi onnettomassa lapsessa. Hänellä on tavattoman selvä järki, nopea käsityskyky ja hyvä muisti. Hän on oppinut paljon enemmän kuin oli uskal-

lettu toivoa. Hänen ajatuskykynsä on kehittynyt suuresti ja hänen sisäinen maailmansa on verrattain rikas. Hän lukee käsillään Moonin sokeainkirjoitusta, kirjoittaa pistekirjoitusta ja tuntee joukon sanoja, joita hän yhdistää lyhyiksi lauseiksi. Veisto huvittaa häntä kovin ja käsitöikseen on hän vuolesskellut puuhevosia ja muita pikku leikkikaluja, kutonut mattoja ja letitellyt niiniä. Jumalakäsité on silmännähtävästi herännyt hänessä ja usein saa nähdä hänen itsekseen kiittävän Jumalaa siitä hyvästä, mitä hän saanut on sekä pyytävän anteeksi mitä on rikkonut. Hän on tullut kaikkein rakastamaksi ja hänen kehityksensä on jokapäiväinen uusi ilonaihe. Jumalan rakkaus on kirkastava tämänkin lapsen synkän elämäntien.

Syyslukukaudella matkusti Frans neiti Heikelin kanssa Helsinkiin silmälääkärille. Tältä matkalta sai Frans monta hauskaa muistoa. Neiti Heikelin seurassa sai hän liikkua kaikkialla saamassa uusia kokemuksia ja havaintoja. Silmilteen ei hän kuitenkaan mitään apua saanut, hänen täytyi jäädä elinaikaiseen pimeyteen. (Jatkoa.)

URHEILUOSASTO

K.U.L:n jäsenluettelo.

Perustajajäsenet: Emil Sulka, Jyväskylä; Elias Savisaari, Turku; Rakel Savisaari, Turku.

Vakinaiset jäsenet: Aino Laitinen, Yrjö Lehtonen, Johan Toppila, Matti Kangas, Edith Lakka, Väinö Poutanen, Katri Korhonen, Jyväskylä; Ahti Ahonen, Kajaani; Hjalmar Piilonen, Aänekoski; Edvin Sundqvist, Kokkola.

Toisen luokan kilpailun ovat voineet suorittaa seuraavat oppilaat:

Oppilaan nimi	Pakolliset aineet				Vapaasti valitut aineet						
	75 m juoksu sek.	Vauhdittu pituushyppy vas. oik.	Käsien kohonta kertaan	korkeushyppy vas. oik.	Kaula työntö vas. oik.	Yhteensä					
Uuno Tahkainen	10.7	4.03	4.08	8.11	7	115	120	2.35	8.80	10.85	19.65
Kurtti Kiiala	10.7	4.23	4.16	8.39	7	120	115	2.35	8.45	10.40	18.85
Yrjö Merivirta	10.9	3.90	4.00	7.90	7	120	115	2.35	6.65	8.05	14.70
Vilho Närvä	10.8	4.22	3.88	8.10	10	120	115	2.35	7.30	9.60	16.90
Matti Mikkola	11.4	3.90	3.92	7.82	10	115	110	2.25	6.85	8.25	15.10
Paavo Valari	11.7	3.94	3.73	7.67	8	115	115	2.30	6.43	7.70	14.13
Risto Kulmala	11.6	3.76	3.87	7.63	12	115	115	2.30	8.15	7.15	15.30

Ensimmäisen luokan kilpailun ovat suorittaneet seuraavat pojat:

Oppilaan nimi	50 m. juoksu 9.4 sek.	Vauhdittu pituushyppy 175 cm.	Käsien kohonta 4 kertaan
	sek.	175 cm.	kertaan
Yrjö Mikkola	8.1	195	6
Onni Lampinen	7.9	190	7
Aarne Lehti	8.5	186	6

Molempain luokkain suoritus on tapahtunut huhti- ja toukokuussa.

Urheilumerkkien (rinnassa kannettavien urheiluneulojen) jako tapahtui kuten edellisellä kerrallakin Turun koulun lukuvuoden lopettajaistilaisuudessa. Johtaja E. J. Pesonen puhui urheilun merkityksestä ja sitten lehtori Herpman kiinnitti urheilumerkin jokaisen voittajan rintaan. Pojat saivat ansaitun tunnustuksen urheiluharrastuksestaan ja selvästi sen huomasi, miten iloisia saavutuksistaan he olivat.

Kuuromykkäinkoulujen oppilaiden urheilu.

Viime vuonna teimme selkoa urheiluosastossamme, miten Turun kuuromykkäinkoulun poikaoppilaat olivat osaaottaneet Suomen voimistelu ja urheiluliiton poikain urheilukilpailuihin. Silloin kuusi poikaa suoritti toisen luokan merkkivaatimukset.

Kuluneena lukuvuodenakin ovat Turun koulun pojat taas koetelleet urheiluvoimiaan opettajansa, lehtori G. Herpmanin johdolla. Tällä kerralla on seitsemän poikaa saavuttanut toisen ja kolme poikaa ensimmäisen (helpoimman) luokan urheilumerkin. Kolmannen luokan (vaikeimman) urheilumerkkivaatimuksia ei vielä kukaan pojista ole voinut suorittaa.

Vastedeskin Turun koulussa ajotetaan jatkaa näitä urheilumerkkikilpailuja. Myöskin tytöt saavat alkaa suorittaa heille sovitettuja urheilulajeja.

Kun nyttemmin on ilmestynyt uudet kilpailusäännöt, tulevat merkkivaatimukset vähän muuttamaan. Mutta ne eivät kuitenkaan ole muuttaneet paljoa vaikeammiksi.

Kukaan pojista ei ole suorittanut merkkivaatimusta hiihdossa. Olisi kuitenkin hyvä siinäkin koettaa voimiaan. Senvuoksi tulisi Turun koulussa säännöllisesti jatkaa ennen aloitettuja oppilaiden hiihtokilpailuja eikä jättää niitä pitämättä kuten viimevuodelta.

Plm.

Uusia kirjasia kuuromykkille.

Kuuromyökkäin Liitto on painosta julkaissut kaksi pientä kirjaa: *J. V. Snellmanin elämäkerran*, jonka on toimittanut past. *H. Nyberg*, sekä sokean kuuromykkäin *Frans Leijonin elämäkerran*, jonka on kirjoittanut opettajatar *Ester Ståde Pietarsaaresta*, kuvitettu.

J. V. Snellmanin elämäkerta on sopiva kotiopintokirjanen kuuromykkille. Tampereen k.m. yhdistyksessä sitä jo on siihen tarkoitukseen käytetty. Kun nyt syksyllä taas maamme kuuromykkäin yhdistykset alkavat toimimaan, niin on juuri *kotiopinnot* hyvin sopiva keino yhdistysten jäsenten kehittämiseksi. *Snellmanin elämäkerta* sopii hyvin kotiopinnoissa luettavaksi. Kehoitamme kuuromykkäinyhdistyksien puheenjohtajia tilaamaan tätä kirjasta ja myymään sitä jäsenille sekä toimeenpanemaan kotiopinnot. Tällä tavoin saadaan yhdistyksiin enemmän sivittävää ja kehittävää ohjelmaa. Hinta 1 mk.

Frans Leijonin elämäkerta on erittäin hauska ja opettava kirjanen. Jokainen k.m. on tuosta ihmeellisestä suomalaisesta sokeasta kuuromykkä miehestä, joka asuu Pietarsaaresta, jotakin kuullut. Moni on itse nähnytkin hänet. Tässä kirjassa kerrotaan tarkkaan hänen elämänsä vaiheista. Mutta tätä kirjaa lukevat kuulevat ihmiset hyvin mielellään. Sentähden pitää kuuromykkäin ruveta myymään sitä kuuleville. K.m. yhdistysten puheenjohtajain pitäisi tilata tätä kirjaa 50 tahi 100 kappaletta, ehkä enemmänkin ja panna yhdistyksen jäsenet myymään sitä kuuleville. On erittäin tärkeätä, että kuulevat saavat tietää tällaisista yhteiskunnan onnettomista, kärsivistä jäsenistä. Eräs yksityinen kuuromykkä mies myi jo 200 kpl. tätä kirjaa ja on tilannut lisää 500 kpl. Tampereen k.m. yhdistys on myös jo alkanut sitä levittää. Sen hinta on 3 mk. mutta myyjä saa pitää 50 penniä jokaisesta myydystä kirjasta palkkiokseen.

Kuuromykkät! Ruvetkaa kohta myymään Frans Leijonin elämäkertaa!

Kirjoja saa tilata past. *H. Nybergiltä, Helsinki, Johanneksentie 4*. Yhden kappaleen tilaajan pitää liittää 30 penniä postimaksuksi.

Kirjat myydään Suomen Kuuromyökkäin Liiton hyväksi.

Tietoja kotimaasta.

Kuollut. Syyskuun 11 p. nukkui kuoleman uneen Äännekoskella kuuromykkä, talollisen poika *Onni Puura*. Vainaja oli syntynyt 21. 7. 1892 Jyväskylän maaseurakunnassa, kävi k.m. koulun Oulussa ja asettui koulusta päästyään maanviljelystöihin kotitaloonsa Jyväskylän Oravisaareen. Elämänsä viime vuodet asui hän veljensä luona Äännekoskella. Vainaja oli erittäin siivo, vakava ja miellyttävä nuorukainen. Uskollisesti pysyi hän isältä perityssä työssään kunnes keuhkotauti kaatoi hänet sairavuoteelle. Useita kuukausia makasi hän heikkona sairaana ja väsyi väsymistään kunnes Jumala otti väsyneen taivaalliseen kotiinsa. Kuolintaudissaan oppi Onni yhä enemmän ajattelemaan ijankaikkisia asioita sekä odotti pääsyä Jumalan luo. — Vainaja haudattiin kotipitäjäänsä Jyväskylään.

Ruvetkaa keräämään tilaajia

»Kuuromyökkäin Joululle!»

Ilmoitus.

Allekirjoittaneen harjasitomossa saa kuuromykkä nainen paikan nyt heti tahi myöhemmin. Hakijan pitää olla laskutaitoinen sekä k.m. puhekoulun käynyt. Todistukset on lähetettävä allekirjoittaneelle viikon kuluttua tämän lehden ilmestyminen jälkeen. Asunnon ja ruuan voi saada luonamme. Hakija saa oppia erilaisten harjojen valmistamista ensin muutaman viikon ajan. Lähetettyjä todistuksia ei palauteta.

Anders Håkans
os. Vaasa, Palosaarentie 3.

Ilmoitus.

Siivo ja rehellinen kuuromykkätyttö, joka osaa tehdä kaikellaisia taloustöitä ja osaa myös lypsää lemmiä, saa paikan allekirjoittaneella marraskuun 1 p:stä. Vastaukset palkkivaatimuksineen osoitella:

Lydia Maunula
Uusikylä, Koskunen.